

FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI TA' MALTA

MAGISTRAT DR FRANCESCO DEPASQUALE

Seduta ta' nhar il-Hamis sitta u ghoxrin (26) ta' Ottubru 2017

Rikors Numru 383/14 FDP

Dr Victor Scerri
(ID 366665M)

vs

Dr Joseph Muscat u l-Perit Daniel Micallef, fil-kwalita' taghhom ta' Kap u President tal-Partit Laburista u in rappresentanza ta' l-istess partit.

Il-Qorti:-

Rat ir-rikors promotur ippresentat fil 25 ta' Novembru 2014 fejn ir-rikorrent talab lill-Qorti tiddikjara illi pubblikazzjoni li dehret fil-MaltaStar tas 7 ta' Ottubru 2014, ta' liema sit elettronika l-intimati kienu responsabbli, u intitolata "**Former PN President punches player**" kienet libelluza w malafamanti fil-konfront tar-rikorrenti peress illi hija intiza sabiex ttellet jew tnaqqas ir-reputazzjoni tar-rikorrent, u ghalhekk tikkundanna lill-istess intimati ihallsuh danni morali a tenur tal-Artikolu 28 tal-Kap 248.

Rat il-pubblikazzjoni li dehret fil-gazzetta www.maltastar.com fejn, taht it-titolu "**Former PN President punches player**", jidher ritratt ta' rappurtagg ta' One News dwar dana l-akkadut kif ukoll filmat filwaqt illi taht dana r-ritratt hemm il-kliem:

"The former Nationalist Party Secretary and nationalist candidate Victor Scerri punched a Marsascala player during a game at the weekend.

People who saw the incident told ONE News they condemned his actions."

Rat illi fil-11 ta' Frar 2015, il-Qorti awtorizzat lill-intimati sabiex jippresentaw l-eccezzjonijiet taghhom ghal-kemm kienu gia gew debitament notifikati bihom fit 3 ta' Dicembru 2014 u ma kienux irrispondew meta l-kawza kienet appuntata ghas-smiegh ghall 15 ta' Dicembru 2014.

Rat ir-risposta ta' l-intimati ippresentata fid-19 ta' Frar 2015 fejn laqghu ghal dak mitlub billi qalu s-segwenti:

1. Illi in linea preliminari l-esponenti ma humiex il-legittimi kontraditturi u kwindi ghandhom jinhelsu mill-osservanza tal-gudizzju, stante illi bl-ebda mod ma jidderigu, jamministraw jipproducu, jippublikaw u/jew jeditjaw is-sit gurnalistiku maltastar.com u kwalunkwe kontent li jidher fuqha;

2. Illi assolutament bla pregudizzju ghall-premess, u fil-mertu, l-esponenti jeccepixxu illi l-film tal-kwistioni, li fuqu huwa msejjes l-artikolu allegatament libelluz, huwa tant car li ma jhalli l-ebda ombra ta' dubbju li r-rikorrent filfatt xeier daqqa ta' ponn lil plejer waqt loghba tal-futbol, u ghalhekk tali artiklu jikkostitwixxi rapport fidili tal-fatti kif verament sehew;

3. Illi fi kwalunkwe kaz, u wkoll minghajr pregudizzju, ix-xandira in kwistioni tikkostitwixxi "fair comment" ghal finijiet u effetti kollha tal ligi;

Tosserva illi l-kawza odjerna kienet qed tinstema kontestwalment mal-kawzi Rikors Nru 382/2014 fl-ismijiet **Dr Victor Scerri vs Aleander Balzan**, Rikors Nru 384/2014 fl-ismijiet **Dr Victor Scerri vs Tony Zarb et** u Rikors Nru 292/2015 fl-ismijiet **Dr Victor Scerri vs InewsMalta Ltd**.

Tosserva wkoll illi filwaqt li l-kawza Rikors Nru 384/2014 giet ceduta mir-rikorrenti, il-kawzi Rikors Nru 382/2014 u Rikors Nru 292/2015 ser jigu decizi illum stess flimkien mal-kawza odjerna.

Semghet ix-xhieda tar-rikorrent **Dr Victor Scerri** moghtija fl-14 ta' Mejju 2015 fl-atti tal-kawza 384/2014, liema xhieda tinstab a fol 17 etc tal-process, liema process huwa issa anness mal-atti tal-kawza 292/2015.

Rat ir-**Referee's Match Report** tal-loghba MFA Division 3 bejn Santa Lucia u Marsascala li sehhet fl-4 ta' Ottubru 2014 li spiccat bil-puntegg ta' 0-0, liema rapport gie esebit mir-rikorrent u jinsab a fol 22 sa 26 tal-atti tal-kawza 382/2014.

Semghet ix-xhieda ta' **Roberto Vella**, Assistant Referee tal-Malta Football Association, moghtija fit-6 ta' Lulju 2015, li kien linesman fil-loghba li giet rappurtata fl-artikolu meritu tal-kawza odjerna.

Semghet ix-xhieda ta' **Ismael Barbara**, Referee tal-Malta Football Association, moghtija fit-22 ta' Ottubru 2015, li kien ir-referee fil-loghba li giet rappurtata fl-artikolu meritu tal-kawza odjerna.

Ra illi fit-22 ta' Ottubru 2015 ir-rikorrenti iddikjara illi ma kellux aktar provi x'jippresenta.

Semghet ix-xhieda in kontro ezami ta' Dr Victor Scerri illi saret fit-30 ta' Novembru 2015.

Semghet ix-xhieda ta' **Steve Buhagiar**, footballer mal-club Marsascala, illi allegatament ircieva d-daqqa ta' ponn rappurtat fl-artikolu meritu tal-kawza odjerna, liema xhieda inghatat fl-4 ta' Frar 2016.

Semghet ix-xhieda ta' **Reuben Buttigieg**, li kien President tal-club tal-football tal-Marsascala dakinhar tal-incident, liema xhieda inghatat fl-4 ta' Frar 2016 flimkien ma' dokumentazzjoni minnu esebita.

Rat il-filmat esebit mir-rikorrenti fl-4 ta' Marzu 2016 a fol 66 fl-atti tal-kawza 382/2014.

Semghet ix-xhieda ta' **Bernard Lynch** moghtija fis-6 ta' April 2017.

Rat illi fis 6 ta' April 2017 l-intimati ddikjaraw illi ma kellhomx aktar provi x'jippresentaw.

Semghet it-trattazzjoni orali ta' l-abbli difensuri tal-partijiet, illi saret fit 28 ta' Settembru 2017, wara liema trattazzjoni il-kawza giet differita ghas-sentenza.

Ikkunsidrat

Jirrizulta, mill-provi prodotti, illi f'Ottubru tas-sena 2014, ir-rikorrent Dr Victor Scerri, kien il-President tal-klabb tal-football ta' Santa Lucia u, f'tali kariga, huwa kien jattendi ghall-loghbiet ta' l-istess klabb bhala ufficjal.

Jirrizulta wkoll illi, fil-passat l-istess rikorrenti kellu kariga gholja fil-Partit Nazzjonalista, ossija President tal-Partit Nazzjonalista kif ukoll kien kandidat ghall-Elezzjoni Generali tas-sena 2013 ghall-istess Partit Nazzjonalista.

Jirrizulta illi fl-4 ta' Ottubru 2014, kien hemm loghba tat-Tielet Divizjoni tal-League Nazzjonali, liema loghba kienet bejn it-team li tieghu ir-rikorrenti kien il-President, ossija Santa Lucia, u it-team ta' Marsascala.

Jirrizulta illi waqt dina l-loghba, illi ntemmet bl-iscore ta' xejn b'xejn (0-0), f'mument minnhom, jidher illi l-ballun hareg mill-kaxxa tal-loghob u dahal fiz-zona fejn joqghodu l-ufficjali u sostituti tal-klabb ta' Santa Lucia.

Jirrizulta illi inqala diverbju bejn player tal-klabb ta' Santa Lucia u player tal-klabb ta' Marsascala, u dana peress illi l-player tal-klabb ta' Marsascala, certu Steve Buhagiar, kien qieghed izomm il-ballun f'idejh, precizament taht idejh, u ma kienx qieghed jghaddieh lill-player ta' Santa Lucia sabiex dana ikompli bil-loghob, u dana qajjem kommozzjoni bejn iz-zewgt players.

Jirrizulta illi, dak il-mument, ir-rikorrent, bhala ufficjal tat-team ta' Santa Lucia, illi kien qieghed fil-vicin ta' fejn kien qamet il-kommozzjoni, qabad u b'idejh ta'daqqa lill-ballun minn wara u nehha l-ballun minn taht idejn il-player ta' Marsascala.

Jirrizulta illi meta gara hekk, il-player ta' Marsascala, sussegwentement waqa' ma' l-art.

Jirrizulta illi sussegwentement, il-kommozzjoni illi gia kienet hemm, tkabbret u intervjena ir-referee tal-loghba, Ismael Barbara, illi, flimkien mal-linesman Roberto Vella, kien fil-vicinanza u raha kollox u eventwalment hareg karta safra lill-player ta' Marsascala, Steve Buhagiar, ghal hela ta' hin u simluazzjoni.

Jirrizulta illi persuna mhux maghrufa, minn fuq in-naha l-ohra tal-pitch u fuq l-istess livell tal-pitch, kien qieghed jigbed video amatorjali tal-loghoba, li kienet tinkludi wkoll il-parti fejn sehh dana l-

akkadut, u, filwaqt illi pprova jiffoka aktar fil-vicin bil-camera sabiex jara ahjar x'kien gara, seta biss jara illi kien hemm kommozzjoni ta' players, bil-player ta' Marsascala jidher gia ma' l-art qabel ma intervjena r-rikorrent, u wara illi qam bil-wieqfa, qabad u ha il-ballun taht idejh biex iwaqqaf il-player ta' Santa Lucia milli jiehu l-ballun. Imbghad jidher illi r-rikorrent, illi kien vicin, kien wicc ma wicc mal-player ta' Marsascala, gibed idejh il-quddiem u sussegwentement jidher illi l-ballun jaqa' ma' l-art u l-player ta' Marsascala jdur u jaqa' ma' l-art huwa wkoll.

Jirrizulta, izda illi il-linesman fuq dik in-naha tal-pitch, kien vicin hafna w ir-referee kien f'itit passi l-boghod sejjer lejn fejn kien hemm l-kommozzjoni.

Jirrizulta illi dana il-video tal-akkadut spicca ghand l-istazzjoni Televiziv One News, li tellghuh bhala wiehed mill-ahbarjiet ewlenin taghhom fis-6 ta' Ottubru 2014, u dana huwa l-meritu ta' kawza ohra illi ser tigi deciza llum stess, ossija Rikors Nru 382/2011.

Jirrizulta ukoll illi dana l-istess filmat ittella fuq is-sit socjali 'You Tube', fejn ghadu jidher sa' llum, filwaqt illi s-sit elettroniku www.maltastar.com, fis-7 ta' Ottubru 2016, tellghet l-istorja meritu tal-kawza odjerna gia fuq rappurtata filwaqt illi uriet ritratt tal-allegat akkadut.

Ikkunsidrat

Jirrizulta illi l-bazi kollha ta' l-istorja kien irrappurtata mis-sit elettroniku www.maltastar.com kienet ir-rappurtagg illi ttella fuq One News illi kien ibbazat fuq il-video amatorjali mehud waqt il-loghba li juri kommozzjoni u movimenti varji ta' players u ufficjali, fosthom l-estensjoni il-quddiem ta' id ir-rikorrent, il-ballun li jaqa' mal-art u kwazi kontemporanjament jaqa wkoll il-player ta' Marsascala.

Jirrizulta, madanakollu, illi l-azzjoni illi dwarha l-artikolist insista fl-artikolu, ossija "*Former PN President punches player*" u "*Victor Scerri punched a Marsascala player*", ma jidhirx isehh fil-filmat.

Jirrizulta, illi, ghalkemm xehdu kemm ir-rikorrent kif ukoll il-player ta' Marsascala w ufficjal tieghu ta' Marsascala, illi taw verzonijiet konfliggenti dwar l-akkadut, xehdu ukoll il-linesman u ir-referee tal-loghoba.

Il-Qorti ma tistax ma tosservax illi, filwaqt li x-xhieda tar-rikorrent u tal-player u ufficjal tat-team ta' Marsascala ghandhom jinghataw il-piz taghhom, certament ma ghandhu jkun hemm ebda dubju illi kemm ir-referee u il-linesman huma l-aktar persuni imparzjali u oggettivi illi jistghu jaghtu indikazzjoni cara dwar l-akkadut, u ghalhekk huma certament l-aktar persuni affidabbli biex il-Qorti tifhem dwar x'gara attwalment f'dik il-kommozzjoni shiha.

Jirrizulta illi Roberto Vella, illi kien Assistant Referee ossija Linesman man-naha tal-pitch fejn gara l-akkadut, kellu dan x'jghid dwar l-incident: (fol 17)

"Jiena kont madwar ghaxar metri boghod minn fejn gara dan l-incident u allura jiena kelli vizwali cara ta' dak kollu li gara u rajtu bic-car.

Jiena nixtieq nghid illi lil Dr Victor Scerri fl-ebda mument ma qatt rajtu jimbotta jew jaghti xi daqqa lil player kull ma rajt huwa d-daqqa li saret lill-ballun li mbghad waqa' il-ballun.

...

Lil player ta' Marsascala lil Dr Victor Scerri ma rajtux jolqtu, u fil-process kollu li jiena rajt, u rajtu kollu, imkien ma' rajtu jaghti xi daqqa."

Jirrizulta illi dina l-verzjoni hija kkonfermata wkoll mir-referee tal-loghba, Ismael Barbara, illi kellu s-segwentu xi jghid dwar l-akkadut: (fol 22)

"Ovjament jiena kont rajt il-video. F'dik l-azzjoni li kien gara li l-player ta' Marsaskala kien qed izomm il-ballun biex jahli l-hin u l-President kien ta – imbotta l-ballun jew ta' daqqa fuq il-ballun biex itajjarulu l-ballun halli titkompli l-loghba.

...

Imbghad ovvjament kien inqala naqra ... le. Il-player kien waqa' ma' l-art biex ikabbar din il-haga. Jiena kelli vizjoni tajba ta' l-azzjoni. Tkellimt anke ma' l-assistent tieghi ghax kien vicin iktar minni, Kien ikkongerma dak li kont rajt jiena u fil-fatt lill-player li kien waqa' kont tajtu "yellow card" ta' simulazzjoni."

Fuq domandi in kontro ezami mill-intimat "u fil-fehma tieghek imbutta jew mess il-ballun biss?", l-istess Barbara jikkonferma:

Il-ballun, id-daqqa fuq il-ballun ta

...

biex itajjarulu.

Jirrizulta, ghalhekk, illi a differenza ta' dak allegat mill-artikolist darbtejn fl-artikolu meritu tal-kawza odjerna, ir-rikorrent qatt ma ta' daqqa' ta' ponn lill-player ta' Marsascala, izda ta' daqqa lill-ballun u l-player waqa b' simulazzjoni.

Jirrizulta wkoll, mill-assjem tal-provi prodotti kif ukoll mir-referees match report, illi l-loghba kienet wahda kombattuta immens, ghalkemm spiccat bl-iscore ta' xejn b'xejn, u jidher illi inghataw disat karti sofor lill-players fil-loghba, erbgha (4) lill players ta' Marsaskala u hamsa (5) lill players ta' Santa Lucia u sahanitra tkecca player ta' Marsaskala wara illi nghata zewgt karti sofor.

Jirrizulta ukoll illi fil-hin tal-kommozzjoni li wasslet ghall-akkadut li giet rappurtat u li huma l-meritu tal-kawza odjerna, ufficjal tal-klabb tal-football ta' Santa Lucia, ossija is-'*Stretcher Bearer*' Colin Pavia, tkecca mit-technical area in vista ta' kliem hazin illi huwa qal fil-konfront ta' player tal-klabb ta' Marsaskala.

Finalment, mill-film tal-prodott u mxandar kemm minn One News u fuq il-youtube, jidher illi kien hemm varji okkazzjonijet fejn setghu sehew impatti bejn players taz-zewgt timijiet, liema impatti certament gew amplifikati u mkabbra mix-xenati u tqallib tal-players wara l-akkadut, liema xenati l-Qorti, li kienet hi wkoll tipprattika tali sport fiz-zmien, ma tistax ma tosservax huma aktar denji ta'

att fuq il-palk milli fuq pitch tal-football fejn is-sahha u teknika kalcistika hija prerekwizit ferm aktar apprezzat u necessarju ghal success milli t-teatrin u simulazzjonijiet.

Ikkunsidrat

Jirrizulta illi d-difiza ta' l-intimati hija principalment maqsuma f'zewgt partijiet:

- illi huma ma humiex il-legittimu kontradittur ghax ma jidderigux jew jikkontrollaw is-sit
- illi dak minnhom rappurtat huwa sostanzjalment korrett u jikkostitwixxi fair comment.

Il-Qorti, qabel ma taghmel il-kunsiderazzjonijiet taghha dwar il-fatti, taghmel is-segwenti osservazzjonijiet legali.

Dwar id-difiza illi ma humiex il-legittimi kontraditturi, sa llum il-gurnata, l-Artikolu 23 tal-Kap 248 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi s-segwenti:

L-azzjoni kriminali għal xi reat taht it-Taqsima II u l-azzjoni ċivili taht it-Taqsima III ta' dan l-Att tista' tittiehed kontra kull waħda minn dawn il-persuni li ġejjin:

- (a) *l-awtur tal-kitba, jekk huwa jkun kitibha sabiex tiġi ppubblikata, jew jekk ikun ta l-kunsens tiegħu għal hekk;*
- (b) *l-EDITOR; jew, jekk dawk il-persuni ma jkunux jistgħu jiġu identifikati,*
- (c) *ir-responsabbli għall-pubblikazzjoni.*

Dwar tali difiza tal-‘fair comment’ imqajjma mill-intimat, **Gatley on Libel and Slander** jghid:

To succeed in a defence of fair comment the defendant must show that the words are comment, and not a statement of fact. He must also show that there is a basis of fact for the comment, contained or referred to in the matter complained of. Finally, he must show that the comment is on a matter of public interest, one which has expressly or implicitly put before the public for judgment or is otherwise a matter with which the public has a legitimate concern. If, however, the plaintiff can show that the comment was not made honestly or was actuated by malice, he will defeat the plea.

Dana gie mhaddan mill-Qrati taghha fejn, fil-kawza **Dr Louis Galea vs Etienne St John u Felix Agius** deciza fit 30 ta' April 2015, tali principji gew spjegati kif ġej :

... dwar l-aspett tad-difiza tal-kumment gust ilu zmien jinghad mill-Qrati taghna li, biex id-difiza tal-kumment gust tkun tghodd, jehrieg li min jistrieħ fuqha jsehħlu juri li (a) l-kumment kien imsejjes fuq fatt li jkun issemma fil-pubblikazzjoni li minnha jitressaq l-ilment; (b) il-fatt imsemmi jrid ikun sostanzjalment minnu; (c) il-kumment irid jintwera li jkun gustifikabbli jew misthoqq; (d) il-kumment irid ikun tali li jikkwalifika bhala kritika u mhux zebliħ, tghajjir jew insolenza; u (e) irid jagħti l-fehma onesta tal-kummentatur u li l-pubblikazzjoni ta' dik il-fehma ma saritx b'hażen jew bil-ħsieb preciz li jwegga' lil dak li jkun.

Tali taghlim huwa anke riflessa fil-kawza **Spiller vs Joseph** deciza mill-Qorti tal-Appell Ingliza fl 1 ta' Dicembru 2010, fejn Lord Phillips ghamel is-segwenti konsiderazzjonijiet meta wiehed iqis id-difiza ta' 'fair comment':

... defendant had to establish that: (i) the words complained of were comment; (ii) the comment was on facts; (iii) the facts commented on constituted a matter of public interest; (iv) the comment was objectively “fair”; that is the comment was one that was

capable of being honestly founded on the facts to which it related, albeit by someone who was prejudiced and obstinate; (v) the comment represented the defendant's honest opinion. If he discharged all these burdens, the defence could none the less be defeated by proof of malice on the part of the defendant, but the onus of proving malice lay on the plaintiff. Both the Court of Appeal and the House of Lords held that there was no burden on the defendant to establish the fifth element. The defendant's honesty was assumed unless the plaintiff could disprove it by establishing malice.

Ikkunsidrat

L-ewwel difiza imqajjma mill-intimat hija illi huma ma humiex il-persuni kontra min tali proceduri nbdew stante illi, kif jghidu huma stess huma “bl-ebda mod ma jidderigu, jamministraw, jipproducu, jippubblikaw u/jew jediġaw is-sit gurnalistiku maltastar.com u kwalunkwe kontent li jidher fuqha”.

Il-Qorti tosserva, l-ewwel u qabel kollox, illi ma hemm ebda kontestazzjoni illi r-rikrorent Dr Joseph Muscat, bhala Mexxej, u l-Perit Daniel Micallef, bhala President, huma, in vista tal-karigi taghhom, responsabbli ghall-azzjonijiet u agir tal-Partit Laburista – dana qatt ma gie kkontestat u ma hemm ebda dubju illi jirrizulta.

Il-Qorti tosserva ukoll illi l-kitba illi dwarha jilmenta ir-rikorrenz dehret fuq is-sit elettroniku maltastar.com, izda imkien ma hemm indikat min huwa l-awtur tal-kitba u wisq anqas l-EDITOR tas-sit elettroniku.

Madanakollu, kif xehed l-istess Bernard Lynch meta xehed quddiem dina l-Qorti fis 6 ta' April 2017, ghalkekk sqarr illi hu biss kien jiehu hsieb tali sit elettroniku, jikkonferma, fuq domanda jekk “*Maltastar belong(s) to a political party, did it?*” huwa jikkonferma li iva u mistoqsi “*Which party?*”, huwa jghid testwalment, “*That would be the Labour Party*”.

Il-Qorti ma ghandha ebda dubju illi f'Malta, Labour Party wiehed hem, u dana huwa l-Partit Laburista illi tieghu Dr Joseph Muscat huwa l-Mexxej u l-Perit Daniel Micallef huwa l-President.

Il-Qorti tosserva wkoll illi fil-pubblikazzjoni, kif gia nnutat aktar l'fuq, ma hemm ebda indikazzjoni dwar min huwa l-awtur u/jew l-EDITOR, u ghalhekk, kif inhi sa issa il-Ligi nostrana, ir-responsabbilta' tal-artikolu taqa' fuq il-persuna illi hija responsabbli ghall-pubblikazzjoni, w la darba is-sit elettroniku kien tal-Partit Laburista, allura huma l-intimati li huma responsabbli ghall tali artikolu w il-kontenut tieghu.

Il-Ligi taghti dejjem protezzjoni lill min ihoss ingurjat sabiex, bhalma gara f'cirkostanzi bhal dawn, meta min jikteb l-artikoli u jaghmel l-allegazzjonijiet ma ghandhux il-kuragg u d-decenza jghid illi huwa kien il-persuna li ghamel tali allegazzjonijiet, ir-responsabbilta' imbghad taqa' fuq min qieghed jibbenefika, u ghalhekk huwa wkoll responsabbli, minn tali publikazzjoni.

Ghalhekk tali eccezzjoni, illi messet qatt ma tqajjmet *ab initio*, ma tirrizultax ippruvata

Ikkunsidrat

It-tieni difiza tal-intimati hija illi l-fatti huma sostanzjalment korretti w jikkonsisti f'fair comment.

Il-Qorti tosserva illi tali difiza tirrikjedi sitt elementi, kif fuq deskritt u mhaddna mill-Qrati lokali u esteri, liema elementi jinkludi, fosthom illi l-fatt illi dwarhom ikkummentaw kien sostanzjalment korrett u illi l-pubblikazzjoni ta' dik il-fehma ma saritx b'hazen jew bil-hsieb preciz li jwegga' lil dak li jkun.

Jirrizulta, mill-provi kollha prodotti quddiem dina l-Qorti, u partikolarment mix-xhieda ta' l-aktar zewt persuni imparzjali f'loghba tal-football, ossija ir-Referee u il-Linesman, ir-rikorrent f'ebda mument ma' ta' daqqa ta' ponn lill-player ta' Marsaskala, kif jiddikjara l-artikolist, issa indikat bhala Bernard Lynch.

Jirrizulta, di fatti mix-xhieda ta' dawna z-zewgt ufficjali, illi kien attwalment il-player li waqa' ma' l-art illi kien qieghed jaghmel simulazzjoni u, di fatti, inghata karta safra, peress illi z-zewgt ufficjali jikkonfermaw illi r-rikorrent laqat il-ballun u qatt ma laqat il-player tal-football.

Apparti minnn dana il-fatt, il-Qorti ma tistax ma toservax illi l-pubblikazzjoni saret intenzjonalment b'hazen u intiza unikament sabiex iwegga lir-rikorrent. Dana qieghed jinghad ghax l-artikolist ghazel, meta kien qieghed jirrapporta l-kaz illi jiddeskrivieh bhala "*Former PN President*" u "*former National Party Secretary General and nationalist candidate*".

L-ewwel u qabel kollox, jidher car illi l-artikolist kien anke zbaljat fil-kariga illi huwa attribwixxa lir-rikorrent, peress illi r-rikorrent kien il-President tal-Partit Nazzjonalista, u qatt ma kien is-Segretarju Generali tal-Partit Nazzjonalista.

Appart minn hekk, jidher car ukoll illi l-fatt li l-artikolist ghazel illi jaghmel referenza ghall-tali karigi illi r-rikorrent kellu fil-passat, minn liena karigi huwa telaq u ghalhekk ma baqax aktar involut attivament fil-kamp politiku, b'intenzjoni cara illi, b'malizzia, jitfa dell ikrah fuq ir-rikorrent u joskura mal-qarrejja billi jattribwixxi agir allegatament vjolenti fuq kamp tal-football. Ma kien hemm ebda raguni ghaliex l-awtur tal-artikolu indika lir-rikorrent bhala ex President tal-Partit Nazzjonalista u ex-Kandidat tal-Partit Nazzjonalista jekk mhux biex jattakka lill-Partit Nazzjonalista u lir-rikorrent, u joskura l-figura pubblika illi l-istess rikorrenti ghandu, u dana minkejja l-fatt illi ma kienx ghadu involut aktar fil-kamp politiku u ghalhekk ma setax jitqies bhala politiku li fil-konfront tieghu tista ssir kritika minn l-aktar wiesgha.

Il-Qorti ma ghandha ebda dubju illi l-hsieb ewlieni tal-ahbar imxandra mill-awtur tal-artikolu ma kienx sabiex jirrapporta incident illi sehh waqt loghba football, liema incidenti jigru ta' spiss u qatt ma jigu rrappurtat, spezialment waqt loghba tat-Tielet Divizjoni, izda sabiex izeblagh u jwaqqa' ghar-redikolu lir-rikorrent billi jallegaw azzjoni vjolenti fuqu, liema azzjoni, wara kollox, ma kienet minnha xejn.

Il-liberta' ta' l-espressjoni hija dritt illi dawna l-Qrati sejjrin dejjem jiprotegu, sakemm jithallew jaghmlu dan, madanakollu, l-abbuz tad-dritt tal-liberta ta' l-espressjoni ma tistax tigi sancita minn dawna l-Qrati.

Kif gie osservat mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fis-sentenza '**Sylvana Debono vs Alexander Farrugia**', deciza fis-27 ta' Jannar, 2016.

Id-dritt tal-liberta tal-espressjoni m'huwiex licenzja biex thammeg ir-reputazzjoni ta' haddiehor u mbaghad tipprova tistahba wara dan id- dritt.

Kif gie ukoll osservat mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fis-sentenza '**Engineer Anthony Bezzina vs Josef Caruana**' deciza fl-10 ta' Marzu 2017,

Filwaqt li gurnalist ghandu kull jedd u anzi dmir li jirrapporta grajjiet ta' interess pubbliku, pero' ghandu jaqdi dmirijietu in bona fede u m'ghandux jedd jakkuza persuna b'fatti li ma jkunux veri. Id-dritt tal-liberta ta' espressjoni mhuwiex dak li tivvinta .

Ikkunsidrat

Il-Qorti, qabel ma tghaddi ghall-konkluzjonijiet taghha, thoss illi ghandha taghmel is-segwenti osservazzjoni.

Il-kawza odjerna kienet wahda minn erbgha kawzi illi r-rikorrent intavola kontra diversi partijiet izda kollha in konessjoni ma' l-istess akkadut u l-istess ahbar.

Il-Qorti ma tistax ma tosservax illi jidher illi recentement saret prassi komuni, illi parti leza tiftah numru kbir ta' kawzi kontra l-istess persuna jew persuni differenti izda relatati, liema kawzi jkunu kollha bbazati fuq l-istess akkadut.

Tali prassi qieghda twassal kemm ghall proliferazzjoni kbira ta' kawzi identici ta' dina n-natura kif ukoll ghall-theddida ohra fil-konfront tal-liberta' ta' l-espressjoni, fejn l-ftuh ta' hafna kawzi fuq l-istess meritu jistghu jkollhom “*chilling effect*” fil-konfront ta' min ikun qieghed jippubblika l-istorja.

Il-Qorti tosserva illi kull individwu ghandu d-dritt illi jipprotegi r-reputazzjoni tieghu billi jirrikori lejn il-Qrati ta' Malta biex jinghata rimedju ghal dak illi dwaru huwa jhoss malafamat, izda tali dritt ma ghandhux jigi abbuzat biex ixekkel jew twaqqaf it-tixrid ta' informazzjoni b'mod liberu u dan billi jinfethu numru kbir ta' kawzi, fuq l-istess meritu jew meritu simili, intizi unikament biex ibezzghu u jitfgħu piz finanzjarju ingenti fuq min qieghed jagħmel xoghlu bhala gurnalist. Dana ma huwa xejn ghajr attack lampanti lejn il-liberta' ta' hsieb u ta' espressjoni.

Il-Qorti, hawnhekk, tagħmel referenza għall dak illi ntqal mill-kelliem tal-Kummissjoni Ewropeja fi stqarrija illi għamlet nhar it-Tlieta 17 ta' Ottubru 2017, wara il-qtil vjolenti u bla precedent ta' gurnalista maltija, ossija ta' Daphne Caruana Galizia, qtil illi jidher li kien intenzjonat unikament sabiex jimmina u, fil-kaz ta' Daphne Caruana Galizia, itemm bl-aktar mod krudili u kodard, l-uzu tal-liberta' ta' espressjoni, li hija għodda essenzjali għal gurnalist, fejn intqal is-segwenti:

“The right of a journalist to investigate, ask uncomfortable questions and report effectively is at the heart of our values and needs to be protected at all times.”

Dawna l-valuri huma u ser jibqu dejjem il-qofol tal-Qrati tal-Gustizzja u l-amministrazzjoni tagħha fil-Qrati Maltin u għandhom ikunu wkoll il-qofol tas-socjeta Maltija, illi kienet originalment socjeta mibnija fuq valuri sodi, izda li l-valuri tagħhom qieghdin sfortunatament jitnaqqru u jitmermru maz-zmien rizultat tal-reghba għal flus, egoizmu bla qies u nuqqas' ta' rispettt lejn l-awtoritajiet illi, f'dawn l-ahhar snin, qed tahkem il-Gzejjer Maltin kif ukoll id-dinja in generali.

Tali konsiderazzjonijiet ser jigu riflessi fid-danni illi ser tipprovdi l-Qorti.

Konkluzjoni

Il-Qorti,

Wara illi rat il-provi kollha prodotta quddiemha,

Wara illi seghet it-trattazzjoni orali ta' l-abbli difensuri tal-partijiet,

Wara illi ghamlet il-konsiderazzjonijiet kollha taghha kif fuq spjegat,

Tghaddi biex taqta u tiddeciedi l-kaz billi

Tichad l-eccezzjonijiet kollha ta' l-intimati,

Tilqa t-talba tar-rikorrent kif dedotti u

Tiddikjara il-kontenut ta' l-artikolu intitolat '*Former PN President punches player*' li deher fuq is-sit elettroniku www.maltastar.com, li tieghu l-intimati, bhala Ufficjali tal-Partit Laburista, kienu responsabbli, fis-7 ta' Ottubru 2014, bhala libelluz u malafamanti fil-konfront tar-rikorrenti u ghalhekk

Tikkundanna, a tenur ta' l-artikolu 28 tal-Kap 248, lill-intimati ihallsu lir-rikorrenti flimkien is-somma komplessiva ta' elf Euro (€1,000) in linea ta' danni sofferti minnhom rizultat tal-pubblikazzjoni ta' l-istorja fuq imsemmija.

Kull parti ghandha tbaghti l-ispejjez taghha filwaqt illi imghax mid-data tas-sentenza sad-data tal-pagament effetti ikunu a kariku ta' l-intimat.

Magistrat Francesco Depasquale

Rita Sciberras
Deputat Registratur